

Η θεολογική και παιδαγωγική αναπλαισίωση του Μαθήματος των Θρησκευτικών (Κωνσταντίνος Νικολαΐδης, Εκπαιδευτικός)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1MsmU80>]

Ο θεολογικός και παιδαγωγικός του χαρακτήρας είναι δυνατό να αναπλαισιωθεί σε εντελώς νέες διευρυμένες βάσεις και αρχές, να έχει ανοικτούς ορίζοντες και να διαλέγεται με ζητήματα και προτεραιότητες που θέτει ο ραγδαία μεταβαλλόμενος σύγχρονος κόσμος και πολιτισμός. Στην προοπτική αυτή οι μαθητές θα μπορούν να προσεγγίζουν το νέο αυτό πλαίσιο της θρησκευτικής αγωγής στο δημόσιο σχολείο από ιστορική και διαπολιτισμική σκοπιά, όχι μόνο για να γνωρίζουν τη δική τους θρησκευτική παράδοση αλλά και τις θρησκευτικές παραδόσεις των άλλων ανθρώπων με τους οποίους διαβιούν στις σύγχρονες ανοικτές και πολυπολιτισμικές κοινωνίες. Το μάθημα των θρησκευτικών, αποτελεί άλλωστε ένα μέσο για την καλλιέργεια και την ανάπτυξη στάσεων και αξιών. Μάλιστα τόσο το περιεχόμενο του εκπαιδευτικών λογισμικών, όσο και των βιβλίων που έχουν παραχθεί και χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία του μαθήματος, στους μαθητές και στις μαθήτριες της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, αξιοποιεί σε μεγάλο βαθμό τις εμπειρίες και τις προϋπάρχουσες γνώσεις των παιδιών και συμβάλλει στην ανάπτυξη αξιών και στη διαμόρφωση θετικών στάσεων.

Πηγή: www.deconow.gr

Καθώς λοιπόν τα περιεχόμενα του μαθήματος των Θρησκευτικών δεν μπορούν να «προσφέρονται» ως απλές πληροφορίες, δεν θα πρέπει επίσης να προσφέρονται έτοιμες απαντήσεις, ενώ αντίθετα να δίνονται ευκαιρίες για διερεύνηση και ανακάλυψη από τους ίδιους τους μαθητές. Αυτό μπορεί να γίνει και μέσω της αξιοποίησης και άλλων γνωστικών αντικειμένων που θα εξυπηρετούν την ανάγκη διαθεματικής και διαπολιτισμικής προσέγγισης της γνώσης. Επομένως πρόκειται για μία ενεργητική μάθηση και μάθηση με ανακάλυψη, όπως επισημαίνεται και στο Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών των Θρησκευτικών. Η μαθησιακή διαδικασία στο σύγχρονο σχολείο μπορεί να συνδεθεί, τόσο με τη βιωματική μάθηση, όσο και με τη δυναμική της ομάδας. Η ενεργός εμπλοκή των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία αφορά ερωτήσεις, επεξηγήσεις, σχολιασμό, επικοινωνία, ανταλλαγή απόψεων και πληροφοριών, αντιπαραθέσεις, ώστε στο τέλος να καταλήγουν σε τεκμηριωμένες απόψεις, λύσεις και προτάσεις. Τα σύγχρονα οπτικοακουστικά μέσα και οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, ως εναλλακτικά περιβάλλοντα μάθησης, συμβάλλουν καθοριστικά στην ενεργό μάθηση.

Γενικότερα, η χρήση των νέων τεχνολογιών μπορεί να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων κάθε διδακτικής ενότητας, όλων των γνωστικών αντικειμένων - μεταξύ των οποίων ασφαλώς και των θρησκευτικών- που διδάσκονται στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και γενικότερα συμβάλλουν ουσιαστικά στην καινοτόμο παρουσίαση και διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών. Έχει διαπιστωθεί ότι οι νέες τεχνολογίες βοηθούν τους εκπαιδευτικούς να εμπλουτίσουν όλο το φάσμα των ικανοτήτων των μαθητών, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και η συνειδητοποίηση της πολιτισμικής διαφορετικότητας και γενικότερα να αναβαθμίσουν τη διδασκαλία του

θρησκευτικού μαθήματος, καθιστώντας το αποδοτικότερο ως προς τους γνωστικούς στόχους που καλείται να υπηρετήσει στα πλαίσια της ανθρωπιστικής αγωγής. Οι ΤΠΕ στηρίζουν γενικά το μαθητή στην προσπάθειά του να δομήσει οι ίδιος τη γνώση και να καλλιεργήσει ανώτερες μορφές σκέψης, όπως είναι η ανάλυση, η σύνθεση και η κατανόηση σημαντικών γεγονότων που αφορούν τον Χριστιανισμό. Η προσέγγιση των στοιχείων κάθε διδακτικής ενότητας του θρησκευτικού μαθήματος με τη συνδρομή των προγραμμάτων του Η/Υ, ιστοσελίδων, εφαρμογών των ΤΠΕ και εκπαιδευτικών λογισμικών συμβάλλει στην ενεργή συμμετοχή των μαθητών και στην ολιστική προσέγγιση της γνώσης.

Στη συγκεκριμένη εργασία επιχειρούμε να αναδείξουμε όλες εκείνες τις παραμέτρους που μπορούν να καταστήσουν το σύγχρονο Δημοτικό σχολείο «σχολείο του Προσώπου», στο οποίο η πολιτισμική και θρησκευτική ανομοιογένεια και όλα τα νέα εκπαιδευτικά δεδομένα, είναι απαραίτητο να αντιμετωπισθούν με σύγχρονες κοινωνιοεκπαιδευτικές αντιλήψεις. Ιδιαίτερα η σχολική θρησκευτική αγωγή, η οποία αναδεικνύεται ως ο κατ' εξοχήν χώρος πολιτισμού του προσώπου στο σύγχρονο σχολείο, οφείλει να λειτουργήσει ως παιδεία ελευθερίας και να παρέχεται από δασκάλους που θα αντιμετωπίζουν τον κάθε μαθητή του ως πρόσωπο, το οποίο χαρακτηρίζει η «μοναδικότητα».

Η πρόκληση των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, προσφέρει στο δάσκαλο την ευκαιρία να δοκιμάσει νέους καινοτόμους τρόπους διδασκαλίας και να προσεγγίσει τη μαθησιακή ύλη των Θρησκευτικών με τρόπο που να τον καθιστά διαμεσολαβητή, ανάμεσα στις νέες τεχνολογίες και στους μαθητές, ελκύνοντας την προσοχή των παιδιών για το θρησκευτικό μάθημα που πλέον μπορεί να μεταδώσει το μήνυμά του με δυναμικό τρόπο κάνοντας χρήση ενός νέου τεχνολογικού εκπαιδευτικού εργαλείου - επιτεύγματος.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία κάθε νέας εκπαιδευτικής προσέγγισης, που λειτουργεί ως πρόταση για την αναβάθμιση του μαθήματος των Θρησκευτικών, είναι να προσφέρει την ύλη με απλό και κατανοητό τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη το ηλικιακό επίπεδο των μαθητών που καλούνται να την αφομοιώσουν[3].

Στο σύγχρονο σχολείο που είναι ανοικτό και πλουραλιστικό, που λαμβάνει υπόψη του τις απαιτήσεις των καιρών και τις σύγχρονες μορφωτικές ανάγκες των μαθητών, ο εκπαιδευτικός οφείλει καταρχήν να λειτουργήσει υποστηρικτικά στη διαμόρφωση κλίματος συνεργασίας και διαπολιτισμικής επικοινωνίας μεταξύ των μαθητών/τριών, στα πλαίσια συνειδητοποίησης της πολιτισμικής

διαφορετικότητας. Στη συνέχεια να εντάξει στην καθημερινή διδακτική του πρακτική, τα εκπαιδευτικά λογισμικά και γενικότερα τις ΤΠΕ - που βέβαια από μόνες τους δεν είναι δυνατόν να αντικαταστήσουν την παρουσία του εκπαιδευτικού στην τάξη κυρίως όσον αφορά στις διαπροσωπικές σχέσεις και στην προσωπική του επαφή με το μαθητή -προκειμένου να υλοποιηθούν οι διδακτικοί στόχοι του μαθήματος των θρησκευτικών στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, να επιτευχθεί η ενεργός συμμετοχή των μαθητών και η ολιστική προσέγγιση της γνώσης.

[Συνεχίζεται]

[3] Ν. Παύλου, Τα χαρακτηριστικά του σύγχρονου θρησκευτικού μαθήματος, στο διαδικτυακό τόπο http://www.pi-schools.gr/content/index.php?lesson_id=2&ep=26 (ημερομηνία ανάκτησης 27/3/2013).